

SEXTONDE SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET

DOMINICA SEX DECIMA

Tekst: Joh 11,1-45. Preken Asbjørn F. Hjorthaug, Den Lutherske Menighet, Knapstad

I dag møter vi døden. Vi hørte først beretningen om enkens sønn i Nain og så om Jesu kjære venn Lasarus. Vi blir aldri fortrolig med døden. Den er vår siste fienden. Den rammer så ulikt. Overfor døden står vi alle like fattige. Her står den rike i samme situasjon som den fattige. Alt vi har samlet av gods, gull, ære og berømmelse betyr ingen ting. All den tid vi har brukt på å være opptatt av timelige ting, viser seg da å være bortkastet. Vi får ingen ting med oss.

Men det er likevel en stor forskjell i dødens time mellom de som har et håp etter døden, og de som ikke har det. Som kristne skal vi betrakte døden som en seier. Når Gud vil hente hjem sine, da har vi nådd målet som er himmelen. Men de som ikke har håp om evig liv etter døden, har i sannhet grunn til å sørge. Når døden kommer, er alt håp ute. Døden er lovens sterkeste tale fordi den vitner om syndens lønn som er døden. Alle våre tanker om døden skal drive oss til Kristus. Han er Veien og Livet. Som kristne kan vi snakke åpent om døden. Den er ikke noen trussel for oss:

Døden er oppslukt, seieren vunnet. Død, hvor er din brodd? Død, hvor er din seier? Dødens brodd er synden, og det som gir synden kraft, er loven. Men Gud være takk, som gir oss seier ved vår Herre Jesus Kristus! 1Kor 15,55ff

Dagens tekster skal også vise oss en annen side. Forrige søndags prekentekest var fra Luk 10 om Maria og Martha. Marta som strevde i huset ble irritert på Maria som satt ved Jesu føtter. Jesus svarte: *"Marta, Marta! Du gjør deg strev og uro med mange ting. Men ett er nødvendig. Maria har valgt den gode del, og den skal ikke tas fra henne."* Luk 10,41

Det finnes noe som er viktigere enn alt annet, det er å beholde den gode del. Den gode del er evangeliet om syndenes forlatelse. Den gode del kan en miste. Det er viktig å holde fast ved troen på Jesus Kristus om en ikke skal miste målet og gå fortapt. Da blir døden ingen vinning men et tap. Djevelen går rundt og vil ha tak i deg. Han kommer som en brølende løve eller som en lysets engel. Han er like farlig der han lokker med synden, eller han lokker med falsk lære. Begge deler fører bort fra Kristus. Synden og verden må vi alltid være på vakt overfor, men det samme gjelder falsk lære. All falsk lærer fører det deg bort fra Kristus. Det er den falske læres hensikt. Skriften lærer oss at vi skal gå bort i fra de som fører falsk lære. Det koster kamp og strid å nå himmelen. Det koster kanskje venner og berømmelse. Det koster kanskje små kår i kirkelig mening. Men alt det vi må igjennom her nede er småtteri mot dette å nå himmelen.

Den legemlige død som vi her møter i teksten, skal også være for oss en kraftig påminnelse om den åndelige død. Et hvert menneske er åndelig død i og med syndefallet. Fra vi blir unnfanget og født så er livet en vandring mot gravplassen. Paulus sier:

Dere var en gang døde på grunn av deres misgjerninger og synder. Efs 2,1

Men Gud kunne ikke se på at hans ypperste skapning skulle gå fortapt. Derfor sendte han Jesus. Han levde et liv i fullkommenhet under loven. Likevel døde denne rettfærdige på korset. Han betalte hele verdens syndeskyld og tilbyr alle mennesker syndsforlatelse, rettfærdighet og evig liv helt gratis.

Dagens tekst illustrerer dette tydelig. Den døde var død. Det var Jesu ord som vekket han til liv og oppstandelse. Kristus møtte oss i dåpens bad. Her stod han ovenfor et barn som var åndelig død. Men i dåpens bad fikk vi vår åndelige oppstandelse. Her ble vi vekket til live gjennom Kristi ord og vann. Det er bare Kristus som gjennom den Hellige Ånd kan gjøre slike under. Så får vi lov til å tro oss som Guds barn gjennom det Kristus har gjort for oss.

Når vi ser på Kristus, når vi får høre om han og hva han har gjort for oss, så er ordet om oppstandelsen og det evige livet levende hos oss. Men med engang vi flytter blikket fra Kristus og over på oss selv, kommer tvilen og mismotet. Paulus sier det slik etter en slik ransakelse av sitt eget: Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme? Han finner ingen bevis på at han er et Guds barn, tvert imot finner han bare synd og lovbrudd. Det gamle menneske i oss blir vi kvitt for godt i døden og i oppstandelsen. Derfor er døden en seier. Her nede må vi holde det gamle menneske i sjakk. Det skjer ved lovens ord. Ved loven lærer vi synden å kjenne og vi drives til Kristus og hans tilgivelse. Kristus gir oss nytt håp om det evige livet.

Så var det Lasarus da- Jesu venn- bror til Maria og Martha. Han var blitt syk og budskapet om at han var syk kom så til Jesus. *"Herre, han som du er så glad i, er syk."*

Men Jesus hadde det ikke travelt. Han var ca 35 km unna. Han drøyde ennå ett par dager. Det var etter Guds plan at denne sykdom og død skulle skje. Det skulle bli til Guds ære og Jesu herlighet skulle åpenbares. Gjennom underet med Lasarus fikk han vise oss at han var sann Gud. Gud vender alt til det beste for oss. Om sykdom og nød, ja om endog døden skulle ramme oss, så er det ikke utenfor hans kontroll. Han vil vende det til det beste for oss. Tenk om vi kunne få nåde til å legge alt i hans omsorgsfulle hender. Hva hadde vi da å frykte?

Jesus er klar over at mange er ute etter ham og at de planlegger hans død. Derfor blir det viktig å få manifestert at han virkelig er Guds Sønn. I v 7-8 hører vi at Jesus ville dra tilbake til Jerusalem, men disiplene advarte ham. Sist han var der prøvde jødene å steine ham. Men Jesus svarer:

"Har ikke dagen tolv timer? Den som vandrer om dagen, snubler ikke, for han ser lyset i denne verden.

Men den som vandrer om natten, han snubler, fordi han ikke har lys i seg."

Ennå er det dag- ennå skinner sola. Jesus har fortsatt tid til sitt virke. Det er Guds vilje at han skal fortsette. Men når Gud vil at det skal være natt, da er timen inne.

Med stor frimodighet begir Jesus seg inn i Jødernes høyborg. Det som skulle skje med Lasarus ville bli til en trosstyrkelse for disiplene. Det ville være en preken med temaet om Jesu oppstandelse.

Jesus sier til henne: "Jeg er oppstandelsen og livet, den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø. Tror du dette?"

Igjen kan vi anvende dette på vår egen tid. Mørkt og svart kan det være for noen og hver av oss. Det går ikke som vi trodde. Skuffelser og nederlag står i kø. Hvor ofte har det ikke lett for å bli natt og mørke. Men husk at åndelig sett er det dag så lenge evangeliet forkynnes og nådemidlene forvaltes. Da har du livet og troen på Jesus Kristus. Uansett hva han fører oss inn i så har han kontrollen. Han vil ta seg av oss, høre bønner og gå ved vår side.

Jesus kommer til Betania. 4 dager har Lasarus ligget i graven. Det lukter av han. Rett nok ligger han i en grav innviklet i et kledebon fra hodet til fot, med velluktende salve i. Men likevel, varmen gjør sitt til at lik råtner og lukter. Sorgen over tapet av broren er til å ta og føle på. Skuffelsen er stor over at Jesus ikke kom med engang og at han drøyde så lenge. Martha, den mest aktive av de to søstrene, springer Jesus i møte. På den ene siden viser hun skuffelsen over at han ikke kommer tidligere. Samtidig avlegger hun en klar bekjennelse om at Jesus har makt over døden, og han er Guds Sønn.

Jesus sier at dette skal skje, men Maria er ustabil. Hun tolker det slik at det skal skje på den siste dagen. Men Jesus tar seg tid og kommer med de kjente ordene som brukes ved begravelser:

"Jeg er oppstandelsen og livet, den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø. Tror du dette?" "Ja, Herre," sier hun, "jeg tror at du er Messias, Guds Sønn, han som skal komme til verden."

Dette er sterkt. Se hvordan Jesus underviser oss om døden og oppstandelsen. For en sterk bekjennelse av Martha. Jesus er dødens overmann. Vi skal ikke dø. Vi skal leve i evighet sammen med Jesus både Martha, Maria og Lasarus. Selv om Lasarus legges i graven så eier han det evige livet. Det er dette som er vårt håp. Dette er årsaken til at vi søndag etter samles om Guds ord og sakrament. Vi holder troen på Jesus Kristus levende og sikrer oss de evige livet. Det er en annen Martha som går tilbake til Maria:

Da hun hadde sagt dette, gikk hun og kalte i all stillhet på sin søster Maria og sa til henne: "Mesteren er her og spør etter deg."

Jesus stod utenfor byen, og Maria som Martha ga uttrykk for at Jesus skulle komme tidligere. De trodde at Jesus var livets Herre. Jesus ber om å få se graven der han er lagt. Så står det om Jesus at han var opprørt og rystet av alt han så og hørte. Så står det i vers 35: Jesus gråt. Tydelig trer Jesus fram som menneskesønnen, en som gråter når han møter døden og ved tapet av en venn. Han er prøvet i alt i likhet med oss dog uten synd. Så beordrer Jesus steinen vekk. Martha protesteres om at det lukter av Lasarus etter 4 dager- igjen måtte Jesus undervise henne om hans makt og herlighet. Steinen fjernes og Jesus vender seg mot sin Far i himmelen. Jesus roper: "Lasarus kom ut" Lasarus kommer ut. Døden er vendt til liv. Han var bundet av lik klærne. Jesus ber om at de løser ham: "løs ham – la ham gå". Jesus er sann Gud.

Den åndelige død er alle mennesker en del av. I dåpen lyder også ordet: Kom ut, stå opp. Her vekkes også den døde til liv. Hvordan kan det skje at en som er Guds fiende blir et Guds barn? Det var ved Jesu ord at Lasarus og enkens sønn ble levende. Guds ord er skaperord som skaper liv av døde ting og av intet. Dersom dette ordet tas fra oss, forfalskes eller forvanskes, er dette levende ord bare menneske ord – uten kraft.

Vi trenger Guds ord rent slik at vi får evangeliet i dåpen, i avløsningen, i nattverden og prekenen. Det har en kraft ved seg at det vekker til liv og gir håp om evig liv. Mange trodde Jesus i denne stunden. Du har også hørt det som har skjedd. Ta det til deg og trøst deg med det.

Amen.